

Pniewy, 23.02.2026 r.

**Centrum Usług Społecznych
ul. Wolności 1
62-045 Pniewy**

D.021.1.2026

Pan

**Paweł Prętki
Przewodniczący
Rady Miejskiej Pniewy**

Centrum Usług Społecznych w Pniewach wykonując obowiązek wynikający z uchwały nr XXI/158/25 Rady Miejskiej Pniewy z dnia 8 grudnia 2026 w sprawie wyników kontroli Centrum Usług Społecznych w Pniewach przedstawia informacje o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz podjętych działaniach naprawczych.

Stan faktyczny:

Kontrolę doraźną przeprowadzono w Centrum Usług Społecznych w Pniewach w okresie od 28.03.2025 r. do 30.04.2025 r. w celu sprawdzenia prawidłowości udzielania wybranych świadczeń z pomocy społecznej wskazanych w art. 17 ust 1 ustawy o pomocy społecznej w rodzinie Państwa J. w związku ze zgłoszeniem, które wpłynęło w przedmiotowej sprawie do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w dniu 21 lutego 2025 r.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami za okres od dnia 01.01.2024 do dnia zakończenia kontroli.

Protokół Kontroli Doraźnej został przekazany pismem nr PS-II.431.7.2025.13 (data wpływu 17.06.2025r.) Kierownik jednostki kontrolującej zgodnie z § 17 ust 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.) skorzystał z prawa zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Pismo zawierające zastrzeżenia zostało w dniu 24 czerwca 2025r. wysłane do WUW Poznań.

W dniu 23 lipca 2025 r. został podpisany protokół pokontrolny wraz z aneksem nr 1 po uwzględnieniu niektórych naszych zastrzeżeń.

W odniesieniu do ostatecznie przyjętych zaleceń pokontrolnych uprzejmie wyjaśniam, że zostały podjęte następujące działania.

1. Wyeliminowanie nieprawidłowości w wydawanych decyzjach administracyjnych w sprawach uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej jak np. :

Podjęto działania:

Poddano ponownej analizie opracowywane i wydawane decyzje administracyjne w zakresie: .

- a) **powoływania podstaw prawnych decyzji** – zobowiązano pracowników do jeszcze dokładniejszej analizy podstawy prawnej decyzji administracyjnych w ścisłej współpracy z radcą prawnym obsługujący naszą jednostkę celem wskazywania w podstawach prawnych jedynie tych przepisów, które mają bezpośrednie zastosowanie w danej sprawie, zgodnie z ustalonym stanem faktycznym oraz rodzajem świadczenia.
- b) **kompletowania dokumentacji** – przypomniano pracownikom o konieczności rzetelnego gromadzenia dokumentów wymaganych przepisami prawa, w tym art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Dodatkowo z kierownikiem działu pomocy i integracji społecznej ustalono konieczność dokonywanie każdorazowo wewnętrznej weryfikacji kompletności akt sprawy przed wydaniem decyzji.
- c) **sporządzanie decyzji administracyjnych** – przeprowadzono instruktaż wewnętrzny dotyczący sporządzania decyzji zgodnie z wymogami art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego w uzgodnieniu z radcą prawnym naszej jednostki . Podkreślono konieczność zachowania jednolitego standardu redakcyjnego oraz prawidłowej struktury decyzji.

2. Konstruowanie uzasadnienia decyzji w taki sposób aby zawierało uzasadnienie faktyczne oraz prawne, a także wyjaśnienie tych przepisów, które stanowiłyby podstawę rozstrzygnięcia, co będzie zgodnie z art. 107 § 3 kodeksem postępowania administracyjnego.

Podjęte działania :

Pracownikom przypomniano o obowiązku:

- 1. Szczegółowego przedstawiania w decyzjach ustalonego stanu faktycznego, wraz ze wskazaniem dowodów, na podstawie których poczyniono ustalenia.
- 2. Jasnego i kompletnego powoływania przepisów prawa materialnego oraz procesowego mających zastosowanie w danej sprawie.
- 3. Wyjaśniania treści przepisów prawa, które stanowią podstawę rozstrzygnięcia, w sposób umożliwiający stronie pełne zrozumienie motywów decyzji.
- 4. **W przypadku osób i rodzin ze stwierdzonymi trudnościami w funkcjonowaniu, w tym w przypadku rodziny, której sytuacja została poddana analizie w toku kontroli-realizację ustawowego zadania gminy o charakterze obowiązkowym określonego w art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej, tj. pracy socjalnej.**

Podjęte działania :

Praca socjalna jest wymagająca i odpowiedzialna, ponieważ polega na wspieraniu osób i rodzin zmagających się z różnymi problemami – takimi jak ubóstwo, bezrobocie, choroba, trudności wychowawcze czy kryzysy rodzinne.

Pracownicy Centrum Usług Społecznych w Pniewach to doświadczeni specjaliści, którzy podejmują się wielu zadań i wyzwań, często w trudnych warunkach i wymagających indywidualnego podejścia. Ich codzienna praca, choć nie zawsze zauważana i doceniana, ma kluczowe znaczenie dla poprawy sytuacji rodzin i osób znajdujących się w kryzysie.

Aby ujednolicić praktykę pracy socjalnej, przypomniano pracownikom o obowiązku systematycznego dokumentowania swojej pracy. Przeprowadzono także wewnętrzne spotkania instruktażowe, których celem było wzmocnienie jakości działań. Szczególną uwagę położono na wsparcie rodzin z trudnościami wychowawczymi oraz osób wymagających długotrwałej pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Poinstruowano pracowników o przebiegu procesu pracy socjalnej przez następujące etapy:

1. **Diagnoza i ocena:** Zebranie informacji o sytuacji klienta, identyfikacja problemów i potrzeb.
2. **Wyznaczenie celów:** Ustalenie, co chce się osiągnąć w ramach pomocy.
3. **Opracowanie planu działania:** Stworzenie indywidualnego planu usług i wsparcia dla klienta.
4. **Realizacja planu:** Wdrażanie działań i usług określonych w planie.
5. **Systematyczna ewaluacja:** Bieżące ocenianie skuteczności realizowanych działań.
6. **Ewaluacja końcowa:** Ocena całkowitych rezultatów pracy.
Ponadto przypomniano pracownikom o wykorzystywaniu w pracy socjalnej różnych narzędzi, takich jak:
 - **Wywiad:** Pozyskiwanie kluczowych informacji o kliencie i jego sytuacji.
 - **Diagnoza:** Ocena sytuacji klienta i określenie przyczyn jego trudności.
 - **Umowa współpracy:** Formalne porozumienie z klientem określające zasady współpracy.
 - **Karta pracy socjalnej:** Dokumentacja klienta i jego postępów.
 - **Empowerment (wzmacnianie):** Proces ułatwiania klientom rozwoju i samodzielności, dzięki czemu mogą oni optymalnie funkcjonować.

Zauważyć w tym miejscu pragnę , że w składanych wyjaśnieniach do prowadzonych czynności kontrolnych oraz w **przesłanych umotywowanych zastrzeżeniach do protokołu z kontroli doraźnej** (pismo nr D.420.4.2025) ,staraliśmy się przedstawić pełen obraz działań podejmowanych przez rodzinę „X” ,od momentu powzięcia informacji o trudnej sytuacji bytowej i zdrowotnej jej poszczególnych członków.

Z przykrością musimy jednak stwierdzić, że w ocenie zespołu kontrolnego całkowicie zostały one pominięte i sprowadzone do zarzutu braku prowadzenia jakiegokolwiek elementu prowadzenia pracy socjalnej na rzecz wspomnianej rodziny „X”.

Sytuacja zdrowotna, bytowa , rodzinna rodziny „X” od momentu jej rozpoznania podlegała dużej dynamice zdarzeń i wymagała współdziałania z innymi podmiotami. W naszej ocenie nasza jednostka i jej pracownicy podejmowali daleko idące działania interwencyjne i stabilizujące zastaną sytuację od dnia zgłoszenia interwencji tj. od 17 lutego 2025r min. :

- ✓ niezwłoczna wizyta pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania rodzin „X”, w celu rozeznania sytuacji zdrowotnej i bytowej członków rodziny „X”,
- ✓ podjęcie wspólnie z synami działań koordynujących w zakresie przeprowadzenia skutecznego badania klientki przez lekarza POZ w Otorowie,
- ✓ współpraca z pracownikami Szpitalnego Oddziału Ratunkowego podczas każdorazowego pobytu klientki na SOR w Szamotułach (3 krótkotrwałe pobyty gdyż każdorazowo nie stwierdzono zasadności pobytu klientki na oddziale szpitalnym),
- ✓ z uwagi na skrajne warunki bytowe w uzgodnieniu z Burmistrzem Gminy Pniewy zapewniono właściwe warunki mieszkaniowe wraz z wyposażeniem dla członków rodziny „X” na teren miasta Pniewy ;
- ✓ zapewnienie p. J. usług opiekuńczych w formie całodobowego pobytu w Rodzinnym Domu Pomocy „Turkawka”,
- ✓ złożenie deklaracji pacjenta celem wyboru nowego lekarza pierwszego kontaktu w Przychodni „Przydomowa ul. Targowa 14 w Pniewach (POZ w Otorowie zrezygnował z dalszej opieki z powodu zmiany miejsca pobytu rodziny „X”,)
- ✓ utrzymywanie systematycznego kontaktu pracownika socjalnego z członkami rodziny i inicjowanie działań mających na celu rozwiązywanie codziennych spraw rodziny „X” w wielu aspektach codziennego życia jej poszczególnych członków,
- ✓ złożenie do Sądu Rodzinnego w Szamotułach wniosku o umieszczenia klientki w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle chorych, bez jej zgody na czas trwania postępowania oraz koordynowanie procesu badania klientki przez biegłego sądowego.

Procedura sądowego umieszczenia Pani J.J. w placówce zapewniającej całodobowe wsparcie zakończył się wydaniem decyzji o skierowaniu do DPS Łęczeczki z dnia 20.08.2025 r. (przyjęcie do DPS 02.09.2025r.), gdzie ww. przebywa nadal.

4. Dochowanie należytej staranności przy sporządzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym : rzetelne i dokładne wypełnianie druków rodzinnych wywiadów środowiskowych, uzupełnienie ich o wszystkie niezbędne informacje, służące ustaleniu sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej, wszystkich członków rodziny, co będzie zgodne z art. 107 ust 1 ustawy i pomocy społecznej oraz rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego..

Podjęte działania :

Informujemy, że podjęto działania mające na celu pełne wypełnianie obowiązków związanych z dokumentacją pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni zostali poinformowani o konieczności większej dbałości o kompletność i rzetelność dokumentów sporządzanych podczas wywiadów środowiskowych, nawet w sytuacjach dużego obciążenia pracą czy przy niestandardowych przypadkach. Podkreślono, że

gromadzenie pełnych i szczegółowych informacji jest kluczowe do prawidłowej oceny sytuacji osób i rodzin oraz podejmowania odpowiednich działań pomocowych.

W ramach działań naprawczych zorganizowano wewnętrzne spotkanie instruktażowe, podczas którego przypomniano pracownikom zasady wynikające z przepisów prawa. Wskazano również typowe uchybienia, takie jak: brak daty przy podpisie klientki na wywiadzie środowiskowym czy brak oświadczenia klienta o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Podjęte działania mają na celu zapewnienie zgodności dokumentacji z obowiązującymi przepisami prawa oraz podkreślenie, że praca socjalna wymaga rzetelności, dokładności i odpowiedzialności ze strony pracowników socjalnych.

5. Uzupełnianie prowadzonych w Centrum kart pracy socjalnej o jak najdokładniejsze informacje dotyczące sytuacji osób wymagających wsparcia oraz podejmowanych przez pracowników działań, ich efektów oraz bieżącej sytuacji osób objętych wsparciem.

Podjęte działania:

Pracownicy Centrum Usług Społecznych w Pniewach zostali poinformowani o konieczności systematycznego i bardziej dokładnego wypełniania kart pracy socjalnej bez względu na natłok i dynamikę prowadzonych aktualnie spraw uwzględniających:

1. Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i społecznej klientów.
2. Opis podejmowanych działań oraz ich efektów, a także bieżące informacje dotyczące sytuacji osób objętych wsparciem.

6. Niezgodności z art. 50 ust. 4 a pkt 6 ustawy o pomocy społecznej odnośnie realizacji usług opiekuńczych oraz usług opiekuńczych w formie pomocy sąsiedzkiej tj. :

1) zatrudnianie na umowę zlecenie 4 osób, u których dokumentach osobowych brakowało oświadczenia o zdolności pod kątem psychofizycznym do świadczenia takich usług

Podjęte działania :

- ✓ pracownik ds. kadr został poinstruowany o konieczności każdorazowego pobierania stosownego oświadczenia od potencjalnych opiekunów świadczących usługi sąsiedzkie;
- 2) brak u 5 osób potwierdzenia ukończenia szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy .

Podjęte działania :

- ✓ każdorazowo osoba, której zostanie zlecone świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich przed rozpoczęciem ich świadczenia, odbędzie indywidualny

kurs udzielania pierwszej pomocy przeprowadzony przez specjalistę posiadającego odpowiednie uprawnienia , zamiast jak dotychczas w formie grupowej po zebraniu wymaganej grupy szkoleniowej.

7. Nieprawidłowości w postępowaniu administracyjnym, dotyczącym przyznawania świadczeń z pomocy społecznej tj. „w jednym przypadku dot. rodziny „X” błędnie wyliczono kwotę odpłatności za pobyt klientki w Rodzinnym Domu Pomocy”.

Podjęte działania :

Centrum Usług Społecznych w Pniewach wprowadziło do stosowania – zgodnie z zaleceniem pokontrolnym WUW w Poznaniu – zasadę proporcjonalnego ustalania odpłatności za niepełny miesiąc pobytu klienta/ki w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Odpłatność ta nie przekracza 70% dochodu osoby, której dotyczy decyzja.

Jednocześnie należy podkreślić, że w ocenie prawnika obsługującego naszą jednostkę przepisy ustawy o pomocy społecznej nie przewidują proporcjonalnego rozliczania kosztów pobytu w domu pomocy społecznej. Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy, opłatę za pobyt w DPS w pierwszej kolejności ponosi mieszkaniec – w wysokości nie wyższej niż 70% jego dochodu.

Ponadto, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 572), organy administracji publicznej działają na podstawie i w granicach prawa (zasada praworządności).

W związku z powołaniem się przez zespół kontrolny na uchwałę Naczelny Sąd Administracyjny z dnia 11 czerwca 2018 r., sygn. akt I OPS 7/17, zwróciliśmy się do Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu (Wydział Polityki Społecznej) z prośbą o przedstawienie jednoznacznego stanowiska w sprawie zasad naliczania odpłatności za pobyt w placówce całodobowej (DPS lub rodzinny dom pomocy) w przypadku niepełnego miesiąca pobytu oraz o przekazanie tej interpretacji wszystkim jednostkom pomocy społecznej na terenie województwa wielkopolskiego. Do chwili obecnej nie otrzymaliśmy odpowiedzi w tej sprawie.

Należy również zaznaczyć, że w analogicznej sprawie – uznanej w zaleceniach pokontrolnych za nieprawidłowość – CUS w Pniewach (wcześniej OPS) dysponuje rozstrzygnięciem wydanym w wyniku odwołania strony, tj. decyzją Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Poznaniu, która utrzymała w mocy decyzję Burmistrza.

Z posiadanych przez nas informacji wynika ponadto, że stosowane przez CUS podejście do naliczania odpłatności za niepełny miesiąc pobytu nie jest odosobnione. Podobne stanowisko przyjmują także niektóre ośrodki pomocy społecznej, które również dysponują rozstrzygnięciami Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Poznaniu potwierdzającymi dotychczasową praktykę w tym zakresie.

W celu przeprowadzenia pogłębionej analizy czynności administracyjnych realizowanych w toku postępowań o przyznanie świadczeń z zakresu pomocy społecznej, zdecydowano o objęciu tego obszaru szczególnym nadzorem w ramach kontroli zarządczej.

Obszar ten został ujęty w Planie Działalności Centrum Usług Społecznych na 2026 r. i będzie podlegał systematycznej ocenie pod kątem identyfikacji oraz ograniczania ewentualnych ryzyk związanych z prawidłowością, terminowością i jakością prowadzonych postępowań.

W załączeniu przekazuję zestawienie decyzji administracyjnych wydanych w 2025 r. w ramach postępowań dotyczących świadczeń z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, socjalnych oraz alimentacyjnych. Zestawienie to przedstawia skalę i zakres prowadzonych postępowań administracyjnych oraz pozwala na porównanie ich liczby ze sprawami wybranymi do kontroli przez inspektorów WUW.

Do wiadomości:

Pan
Jarosław Szurka
Burmistrz Gminy Pniewy

Bernadeta Markiewicz
Dyrektor Centrum Usług Społecznych
w Pniewach

Zestawienie**wydaných decyzji w okresie od 01 stycznia 2025 do dnia 31 grudnia 2025 r.**

Rodzaj przyznanego świadczenia w zakresie pomocy społecznej	Liczba wydanych decyzji
Zasiłek okresowy	72
Zasiłek stały	12
Zasiłki celowe (w tym specjalny zasiłek celowy)	40
Świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup żywności/posiłku	95
Posiłki	64
Skierowanie do Domu Pomocy Społecznej	6
Skierowanie do Rodzinnego Domu Pomocy	7
Skierowanie do Centrum Integracji Społecznej	27
Skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy	7
Skierowanie do mieszkania wspomaganego /lub treningowego	5
Zapewnienie schronienia	9
Usługi Opiekuńcze w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	64
Składka zdrowotna – uczestnicy Centrum Integracji Społecznej	1
Inne działania	
Potwierdzenie prawa do świadczenia opieki zdrowotnej	19
Wygaśnięcie decyzji	4
Odstąpienie od żądania zwrotu udzielonej pomocy	2
Zwolnienie z opłaty za pobyt w DPS	1
Uchylenie decyzji	20
Zmiana decyzji	103
Umorzenie postępowania	20
Odmowa przyznania świadczeń	1
Postępowanie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia	1
Ustalenie odpłatności za DPS	5
Razem	585

Zestawienie
wydanych decyzji/informacji/zaświadczeń
w okresie od 01 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.

Rodzaj przyznanego świadczenia z zakresie świadczeń rodzinnych, socjalnych, i alimentacyjnych	Liczba wydanych decyzji
Świadczenie wychowawcze	5
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	196
Zasiłek pielęgnacyjny	150
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	51
Świadczenie rodzicielskie	33
Świadczenie pielęgnacyjne	62
Specjalny zasiłek opiekuńczy	2
Stypendium szkolne	3
Zasiłek szkolny	3
Świadczenie „Za życiem”	1
Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	318
Fundusz alimentacyjny	53
Postępowanie egzekucyjne	37
Dodatek mieszkaniowy	137
Postanowienia	5
Współdziałanie z własnymi komórkami	25
Zaświadczenia dla świadczeniobiorców	15
Współpraca z krajowymi jednostkami organizacyjnymi	65
Zaświadczenia „Czyste Powietrze”	17
Karta Dużej Rodziny	78
Wielkopolska Karta Rodziny	2
Bon ciepłowniczy	15
razem	1 273